

Ο Προμηθέας παντρεύτηκε την Ησιόνη ή την Ασία (Ωκεανίδες και οι δυο) κι απέκτησε γιο τον Δευκαλίωνα. Ομορφοστολισμένη και τσαχπίνα, η Πανδώρα άναψε τον έρωτα στην καρδιά του Επιμηθέα. Από την ένωσή τους γεννήθηκε η Πύρρα, η οποία παντρεύτηκε τον Δευκαλίωνα, βασιλιά, κατά τον Απολλόδωρο, στα μέρη της Φθιώτιδας. Πάντα κατά τον Απολλόδωρο, υπήρχε τότε το χάλκινο γένος των ανθρώπων (το πριν από τους ημίθεους), το οποίο όμως δεν εξοντώθηκε. Ο Δίας ήταν αυτός που θέλησε να το εξαφανίσει. Και σκέφτηκε να το πράξει με έναν κατακλυσμό. Το πληροφορήθηκε ο Προμηθέας και μήνυσε του γιου του να φτιάξει μια κιβωτό.

Ο Δευκαλίωνας την ναυπήγησε, την γέμισε με τρόφιμα και μπήκε μέσα μαζί με την γυναίκα του, Πύρρα. Ο κατακλυσμός κράτησε εννιά μέρες και εννιά νύχτες. Το νερό υψώθηκε κι έπνιξε τους ανθρώπους εκτός από μερικούς που κατέφυγαν στις κορφές βουνών. Κι αυτοί χάθηκαν καθώς από το πολύ νερό χωρίστηκαν και τα βουνά: «Ο Όλυμπος χώρισε από τον Κίσαβο στο στενό των Τεμπών και τα μέρη έξω από τον Ισθμό της Πελοποννήσου έγιναν άνω κάτω».

Ο Δευκαλίωνας βολόδερνε εννιά μερόνυχτα στα θάλασσες κι έπειτα ένωσε πως η κιβωτός του κάπου άραξε. Βγήκε και είδε ότι ήταν στην κορφή του Παρνασσού (ή της Όθρης, κατά άλλη εκδοχή). Μαζί με την γυναίκα του, θυσίασε στον Δία, «τον προστάτη των φυγάδων». Ο αρχηγός των θεών αποδέχτηκε την θυσία και του έστειλε τον Ερμή με την παραγγελία να ζητήσει ό,τι θέλει κι αυτό θα γίνει. Ο Δευκαλίωνας ζήτησε ανθρώπους. Ο Δίας δέχτηκε.

Με δική του συμβουλή, καθώς ο Δευκαλίωνας και η Πύρρα περπατούσαν, πετούσαν πίσω τους, πάνω από τα κεφάλια τους, πέτρες. Οι πέτρες του Δευκαλίωνα μετατρέπονταν σε άνδρες και της Πύρρας σε γυναίκες.

Ο Απολλόδωρος σημειώνει ότι από τις πέτρες αυτές βγήκε η λέξη λαός: Παράγεται από τη λέξη «λάας» που σημαίνει «λίθος». Η διευκρίνιση έχει να κάνει με το ότι όλες οι βασιλικές και ηγεμονικές αλλά και αριστοκρατικές οικογένειες, αν δεν ισχυρίζονταν ότι κατάγονται από θεούς ή τοπικούς ήρωες, έλεγαν ότι προέρχονται από απογόνους του Δευκαλίωνα, σε αντίθεση με τον απλό λαό που καταγόταν από πέτρες.

Παιδιά του Δευκαλίωνα, ανάμεσα σε άλλα, ήταν ο Έλληνας (ουσιαστικά, γιος του Δία) και ο Αμφικτύωνας. Και εγγόνια του ο Μακεδόνας και ο Μάγνητας.

Κατά τον Οβίδιο (43 π.Χ. – 18 μ.Χ.), ο Δευκαλίωνας και η Πύρρα προσέφυγαν στο μαντείο της Θέμιδας (κατοπινό των Δελφών) απ' όπου τους δόθηκε χρησμός να πετάξουν πίσω τους «τα κόκαλα της μεγάλης μητέρας τους». Κυριολεκτικά, μητέρα τους ήταν η Πανδώρα. Της Πύρρας, βεβαιωμένα ως συζύγου του Επιμηθέα. Του Δευκαλίωνα, κατά κάποιες εκδοχές (κατ' άλλες, μητέρα του ήταν εκείνη η Ωκεανίδα Κλυμένη). Πανδώρα όμως ήταν και επίθετο που δινόταν στην Μητέρα Γη (όπως και το Πανδότεира και το Ανησιδώρα, επίθετο και της θεάς Δήμητρας που σημαίνει «αυτή που προσφέρει άφθονα τα δώρα της»). Το ζευγάρι κατάλαβε πως έπρεπε να πετάξει πίσω του «τα κόκαλα της γης», δηλαδή τις πέτρες.

(τελευταία επεξεργασία, 22 Σεπτεμβρίου 2020)